

ВІДГУК

офіційного опонента на дисертаційну роботу

Очеретної Валентини Валеріївни

«Управління розвитком експедиторських компаній в умовах

невизначеності ринку транспортних послуг»,

представлену на здобуття наукового ступеня кандидата технічних наук

за спеціальністю 05.22.01 – Транспортні системи

Актуальність теми дисертації.

Економічний розвиток України прискорює розширення конкурентних відносин в транспортно-експедиційному секторі. Це призводить до переходу експедиторських компаній від конкуренції за ресурси до конкуренції за клієнтів, що стало важливим фактором підвищення якості транспортно-експедиційного обслуговування підприємств та населення держави. Значний рівень конкуренції у секторі транспортно-експедиторського обслуговування призводить до подальшого розвитку та поступового розширення функцій транспортно-експедиторських компаній. Експедитори, які є посередниками між клієнтурою та перевізниками, виконують сервісні та комерційні функції, тим самим задовольняють як вимоги клієнтури, так і сприяють розширенню частки перевізників на ринку транспортних послуг. Сучасні тенденції формування вантажних потоків і проблеми їх транспортного обслуговування обумовлюють необхідність розвитку існуючих науково-методичних підходів, принципів і методів обґрунтування напрямків розвитку транспортно-експедиторського обслуговування, які сприяють найповнішому, комплексному задоволенню потреб ринку в послугах транспорту та досягненню узгодження роботи транспорту і вантажовласників. Проте, питання урахування невизначеності ринку транспортних послуг при управлінні розвитком експедиторських компаній практично не висвітлені в сучасній теоретичній базі. Таким чином, тема даної дисертаційної роботи є актуальною і її розробка має важливе теоретичне і практичне значення.

Дисертаційну роботу виконано згідно з «Транспортною стратегією України на період до 2020 року», схваленою Розпорядженням Кабінету Міністрів України від 20 жовтня 2010 р. № 2174. Матеріали дослідження використано у розробці науково-дослідних тем Одеського національного морського університету: «Удосконалення методології управління портами-2» (номер державної реєстрації 0112U004303, 2014-2015 рр.), «Удосконалення методології управління портами-3» (номер державної реєстрації 0112U004303, 2015-2016 рр.).

Одеський національний
морський університет

Відбитий № 261 / К

№ 22 / 02 2019 р.

Ступінь обґрунтованості наукових положень, висновків і практичних рекомендацій, їх достовірність.

Обґрунтованість та достовірність результатів, отриманих у дисертації, підтверджується дотриманням методології наукових досліджень та коректним використанням математичного апарату при побудові моделей визначення агрегованих параметрів інфраструктури експедитора в умовах невизначеності та при проектуванні складської мережі і обґрунтуванні парку транспортних засобів.

У дисертаційному дослідженні використано комплекс взаємодоповнюючих загально-наукових та спеціальних методів, а саме: системний аналіз, теорія транспортних процесів і систем, дослідження операцій.

Все це дає підставу для висновку про достатню обґрунтованість і достовірність наукових положень дисертації.

Наукова новизна отриманих результатів.

Наукова новизна дисертаційної роботи полягає в тому, що теоретичні та експериментальні дослідження дозволили вирішити завдання удосконалення методів управління розвитком експедиторських компаній в умовах невизначеності ринку транспортних послуг.

Вперше:

- структуровано процес розвитку транспортно-експедиторського обслуговування на базі сучасної класифікації транспортно-експедиторських компаній і морфологічного методу, з урахуванням особливостей сучасного ринку транспортних послуг;

- розроблено двоетапний підхід до обґрунтування параметрів транспортної та складської складових інфраструктури транспортно-експедиторської компанії у процесі її розвитку. Для першого етапу розроблено модель визначення агрегованих параметрів інфраструктури експедитора в умовах невизначеності, для другого - модель проектування складської мережі і обґрунтування парку транспортних засобів. Запропонований підхід враховує логіку практичної реалізації процесів розвитку, а моделі відображають специфічні особливості транспортно-експедиторської компанії.

Отримали подальший розвиток:

- метод обґрунтування варіанта розвитку транспортно-експедиторського обслуговування вантажних перевезень в умовах невизначеності, який, на відміну від існуючого, адаптований для вибору напрямку розвитку транспортного експедиторського обслуговування шляхом

використання комплексу відповідних критеріїв та розширює межі використання відомого методу;

- метод визначення параметрів вантажної бази у процесі розвитку системи транспортно-складського обслуговування експедиторської компанії, який, на відміну від існуючих, містить детермінований і випадковий компоненти, що відображає особливості формування обсягу роботи для транспортно-експедиторської компанії у процесі її розвитку.

Удосконалено класифікацію транспортно-експедиторських компаній, яка, на відміну від існуючих, відповідає сучасному змісту транспортно-експедиторського обслуговування та ситуації на ринку транспортних послуг.

Практичне значення результатів роботи.

Вирішене автором завдання удосконалення методів управління розвитком експедиторських компаній в умовах невизначеності ринку транспортних послуг дає можливість підвищити рівень якості управління вантажними перевезеннями. Результати дисертаційного дослідження можуть бути використані у практичній діяльності транспортно-експедиторських компаній за такими напрямками: обґрунтування параметрів матеріального потоку для транспортно-експедиційної компанії в процесі її трансформації у логістичного оператора; проектування конфігурації складської мережі з урахуванням специфіки обслуговування вантажопотоків для забезпечення мінімальних транспортних витрат; обґрунтування вибору варіанта розвитку транспортно-експедиторських компаній.

Практична значущість одержаних у дисертаційній роботі результатів також підтверджується відповідними актами впровадження у діяльності компаній ТОВ «Інтер Транс Лоджістикс», ТОВ «ІТЛ ГРУП», ПП «Дженерал Марін Сервісез», ТОВ «ЧАЙНІЗ БРАЗЕРС ІНТЕРНЕШНЛ» та в навчальному процесі Одеського національного морського університету.

Оцінка змісту дисертації.

Матеріали дисертації викладено у анотації, вступі, трьох розділах і загальних висновках.

У **вступі** наведено обґрунтування актуальності дисертаційної роботи, визначено мету і завдання наукових досліджень, методи дослідження, наукову новизну і практичне значення результатів роботи, особистий внесок здобувача, інформацію щодо апробації результатів дослідження.

Перший розділ «Місце і роль транспортно-експедиторського обслуговування вантажних перевезень» присвячено аналізу сучасного стану об'єкту дослідження.

На основі аналізу проблемних аспектів організації транспортно-експедиторського обслуговування обґрунтовано класифікацію транспортно-експедиторських компаній, яка відображає реальну ситуацію на ринку транспортних послуг з урахуванням можливих спеціалізацій експедиторів і є розвитком існуючих розробок в цій сфері. Визначено, що практична реалізація сучасного управління доставкою вантажів досягається шляхом оптимізації маршрутів перевезення за різними критеріями, а також інформаційних та транспортно-складських систем. Це лягло в основу ідей і концепції роботи.

В другому розділі «Обґрунтування варіанту розвитку транспортно-експедиторського обслуговування в умовах невизначеності ринку транспортних послуг» наведено розроблені методи формування альтернативних варіантів розвитку транспортно-експедиторського обслуговування і вибору варіанта за системою критеріїв в умовах невизначеності.

Визначено, що при реалізації заходів з розвитку транспортно-експедиторських компаній невизначеність проявляється у трьох напрямках: невизначеність інформації та знань про поточний стан ринку транспортних послуг і компанії; невизначеність майбутнього стану зовнішнього середовища, яке неможливо повно і достовірно описати через великий обсяг факторів; невизначеність умов реалізації заходів з розвитку. Обґрунтовано можливість застосування методу вибору варіанту розвитку транспортно-експедиторської компанії в умовах невизначеності на базі положень теорії нечітких множин. Запропонований метод враховує багатокритеріальність вибору, що відповідає реальним потребам практики. Наведені експериментальні розрахунки підтверджують достовірність і практичну значущість запропонованого методу для вирішення поставленого завдання.

Третій розділ «Формування транспортно-складської інфраструктури експедиторської компанії» присвячено питанням проектування параметрів складської й транспортної складової у процесі розвитку послуг, які надаються транспортно-експедиторською компанією.

Рішення завдання проектування параметрів транспортно-складської інфраструктури представлено у вигляді логічної послідовності двох етапів. На першому етапі обґрунтовуються агреговані параметри транспортно-складської інфраструктури. На другому етапі передбачається конкретизація рішень по складах з урахуванням логіки транспортного обслуговування за критерієм мінімізації всіх видів експлуатаційних і транспортних витрат. Це дозволяє формувати конфігурацію складської мережі транспортно-

експедиторської компанії і розподіляти вантажопотоки з урахуванням транспортних зв'язків регіонів.

У висновках автором викладено найбільш важливі наукові та практичні результати дослідження, що відповідають поставленій меті та завданням дослідження.

Повнота викладу основних результатів роботи.

Дисертаційна робота складається із анотації, вступу, трьох розділів, висновків, списку використаних джерел та додатків. Повний обсяг дисертаційної роботи становить 166 сторінок. Список використаних джерел включає 181 найменування. Дисертація містить 30 рисунків (7 рисунків займають повну сторінку), 14 таблиць. Структура та обсяг дисертації відповідають вимогам Департаменту атестації кадрів МОН України. Автореферат у повній мірі відображає зміст дисертаційної роботи.

Основні результати дисертації опубліковані у 24 наукових працях, з них 2 колективні монографії, 6 статей у спеціалізованих наукових виданнях України.

Основні зауваження до дисертаційної роботи.

1. При формуванні наукової новизни в дисертаційній роботі у пунктах, які починаються зі слів «Отримали подальший розвиток» та «Удосконалено», не вказано, чим отримані автором результати відрізняються від існуючих.

2. Аналіз літературних джерел носить часто описовий характер, а не критичний аналіз рішень щодо управління та розвитку експедиторських компаній.

3. В розділі 3 експериментальні дослідження щодо формування конфігурації розвитку складської мережі проведено на умовному прикладі, а не на реальній складській мережі.

4. За результатами формування конфігурації розвитку складської мережі зроблено висновок, що проведені експериментальні дослідження підтвердили достовірність моделі. Однак, ніяких статистичних показників достовірності не наведено.

5. У якості невизначеності в роботі розглядається тільки зміна інтенсивностей вантажопотоків, пов'язаних з конкретними клієнтами і регіонами. Доцільно було б розглянути і інші фактори, які визначають невизначеність ринку транспортних послуг.

6. В розділі 3 на стор. 91, вказано, що на етапі стратегічного прийняття рішення місце розташування складської мережі і її конфігурації виходить за

межі предмета дослідження. Однак, розташування складів визначає витрати на транспортування. Внаслідок цього, уведення допущення (спрощення задачі) до визначення сумарної потреби щодо місткості складів потребує додаткового обґрунтування.

7. У математичній моделі проектування інфраструктури (залежності (3.11) – (3.19) попит на складські послуги у регіоні визначається на базі інтенсивності інтегрального вантажопотоку. Разом з цим, в роботі не враховано, що цей попит не є однорідним. Варто було б увести додаткову диференціацію за родом вантажу.

Загальна оцінка дисертаційної роботи

У дисертаційній роботі та авторефераті доволі інформативно відображено основні результати наукових досліджень, а матеріал викладено на достатньо високому науковому рівні. Зміст автореферату й основних положень дисертації ідентичний.

Дисертаційна робота Очеретної Валентини Валеріївни відповідає паспорту спеціальності 05.22.01 – транспортні системи, а саме пунктам: «Закономірності формування вантажопотоків, організація управління ними і розробка методів організації транспортного процесу, заснованих на принципах логістики, формування відповідних систем транспортно-експедиційного обслуговування»; «Обґрунтування технологічних процесів пасажирських і вантажних перевезень, їх організації і управління в інтегрованих системах та системах окремих видів транспорту: авіаційного, автомобільного, водного, залізничного». Автореферат відповідає вимогам Департаменту атестації кадрів МОН України до авторефератів дисертації на здобуття наукового ступеня кандидата технічних наук.

Висновок

1. У цілому дисертаційна робота виконана на достатньо високому науковому рівні та є завершеною працею, в якій здійснене вирішення наукового завдання, що розглядається.

2. В результаті аналізу роботи і автореферату виявлено, що зміст дисертації та автореферату ідентичний.

3. Представлені автором публікації відповідають вимогам Департаменту атестації кадрів Міністерства освіти і науки України.

4. Зауваження висунуті до дисертаційної роботи не знижують її цінності та наукового рівня.

5. Дисертація є завершеною науково-дослідницькою роботою, в якій наведено нові наукові результати щодо удосконалення методів управління

розвитком експедиторських компаній в умовах невизначеності ринку транспортних послуг.

Вважаю, що дисертаційна робота «Управління розвитком експедиторських компаній в умовах невизначеності ринку транспортних послуг» виконана у повному обсязі та відповідає вимогам п. 9, 11, 12 Постанови Кабінету Міністрів України від 24.07.2013 р. № 567 «Порядок присудження наукових ступенів і присвоєння вченого звання старшого наукового співробітника» та паспорту спеціальності 05.22.01 – транспортні системи, а здобувач, Очеретна Валентина Валеріївна, заслуговує на присудження наукового ступеня кандидата технічних наук за вказаною спеціальністю.

Офіційний опонент,

професор кафедри транспортних систем
і логістики

Харківського національного університету
міського господарства імені О. М. Бекетова,

доктор технічних наук, професор

Ю. О. Давідіч

Підпис Ю.О. Давідіча
засвідчую:

Підпис Наталки О